

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Валерій СОРОКА

13.10.2022

03-10-92S

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни

SYLLABUS

<u>Безпека праці в сільськогосподарській галузі</u>		<u>Labor safety in the agricultural industry</u>	
Шифр за ОП	ФП 12	Code in Educational Program	
Освітній рівень: <u>магістерський (другий)</u>		Educational level: <u>Master's (second)</u>	
Галузь знань Цивільна безпека	26	Field of knowledge Civil security	
Спеціальність Цивільна безпека	263	Field of study Civil security	
Освітня програма: Охорона праці		Educational Program: Occupational health and safety	

Рівне – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Безпека праці в сільськогосподарській галузі» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Охорона праці» спеціальності 263 «Цивільна безпека». Рівне. НУВГП. 2022. 11 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/20909/>

Розробник силабусу: Шаталов О.С., канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Силабус схвалений на засіданні кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Протокол № 1 від «06» вересня 2022 року

Завідувач кафедри: *е-підпис* Кухнюк О.М., канд. техн. наук, доцент.

Керівник (гарант) освітньої програми: *е-підпис* Филипчук В.Л., д-р. техн. наук, професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ будівництва та архітектури

Протокол № 2 від «04» жовтня 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІБА: *е-підпис* Макаренко Р.М., канд. техн. наук, доцент.

№ документа в ЕДО - СЗ №-4698.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня програма	охорона праці
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Рік навчання, семестр	1 рік, 1 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 год / 2 год
Практичні заняття:	14 год / 8 год
Лабораторні роботи:	ні
Самостійна робота:	60 год / 80 год
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Шаталов Олександр Сергійович, доцент,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри охорони праці та безпеки
життєдіяльності

Вікіситет

<https://cutt.ly/7geKGLv>

ORCID

Як комунікувати

o.s.shatalov@nuwm.edu.ua

Актуальні оголошення на сторінці
дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Однією з умов високої працездатності працівника галузі є створення належних і нешкідливих умов праці з урахуванням особливостей технологічних процесів, машин, механізмів, устаткування, яке експлуатується в ній. Навчальна дисципліна надає можливість ознайомитись з умовами діяльності працівників сільськогосподарської галузі, факторами негативного впливу на їх здоров'я при виконанні робочих процесів, а також із заходами та засобами протидії

виробничим небезпекам, профілактикою професійних захворювань та виробничого травматизму з метою мінімізації ризиків для людей та довкілля.

Метою навчальної дисципліни є формування знань щодо соціальної відповідальності за наслідки професійної діяльності із освоєнням теоретичних, організаційно-правових і практичних основ забезпечення безпеки праці працівників сільськогосподарської галузі з ідентифікації і профілактики небезпек в умовах галузі.

Завданням навчальної дисципліни є надання знань, навичок з забезпечення нормованого рівня безпеки праці працівників в сільськогосподарській галузі, аналізу травматизму, захворюваності та аварійності на виробництві з метою створення та підтримання безпечних умов діяльності в галузі.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574>

Компетентності

ЗК-3. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ФК-4 Здатність до застосування інноваційних підходів, сучасних методів, спрямованих на регулювання техногенної та виробничої безпеки.

ФК-7. Здатність організувати та проводити моніторинг за визначеними процесами, аналізувати його результати та розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації на підставі отриманих даних.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПРН-3. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем у сфері цивільної безпеки.

ПРН-5. Розробляти та реалізовувати ефективні заходи, спрямовані на регулювання та забезпечення цивільної безпеки.

ПРН-6. Визначати та аналізувати можливі загрози виникнення надзвичайної ситуації, аварії, нещасного випадку на виробництві та оцінювати можливі наслідки та ризики.

ПРН-19. Керувати системами управління охороною праці на рівні підприємства.

Структура та зміст освітнього компонента

Лекцій 16 год.

Практ. 14 год.

Самостійна робота 60 год.

Змістовий модуль 1. Безпека праці в сільськогосподарській галузі

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН1

визначати виробничі шкідливості та види небезпек технологічних процесів у сільськогосподарській галузі

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичне заняття №1 Визначення шкідливих і небезпечних факторів технологічних процесів у сільськогосподарській галузі
Методи та технології навчання	Проблемно-пошуковий
Засоби навчання	База нормативно-правових актів з охорони праці

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН2

організовувати безпечне проведення основних робіт та робіт з підвищеною небезпекою у сільськогосподарській галузі

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичне заняття №2 Оцінка заходів з безпеки праці основних видів робіт у сільськогосподарській галузі
Методи та технології навчання	Демонстрація готових рішень, проблемно-пошуковий
Засоби навчання	База нормативно-правових актів з охорони праці

За поточну (практичну) складову оцінювання 30 балів

За модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1 20 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН3

визначати ступінь небезпечності пестицидів та засоби забезпечення безпечної роботи з ними

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичне заняття №3 Класифікація пестицидів за ступенем небезпечності
Методи та технології навчання	Аналіз конкретної ситуації, проблемно-пошуковий
Засоби навчання	Нормативно-правові акти з охорони праці, макети ЗІЗ

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН4

визначати порядок забезпечення працівників сільськогосподарської галузі спецодягом, спецвзуттям та іншими ЗІЗ за основних видів робіт

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичне заняття №4 Визначення забезпеченості працівників сільськогосподарської галузі ЗІЗ за основних видів робіт
Методи та технології навчання	Аналіз конкретної ситуації
Засоби навчання	Нормативно-правові акти з охорони праці, макети ЗІЗ

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН5

визначати показники пожежної небезпеки складів різних видів пестицидів і агрохімікатів та розробляти шляхи її зниження

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичне заняття №5 Визначення показників пожежної небезпеки складів пестицидів і агрохімікатів
Методи та технології навчання	Аналіз конкретної ситуації
Засоби навчання	Нормативно-правові акти з охорони праці, пожежної безпеки

За поточну (практичну) складову оцінювання 30 балів

За модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 2 20 балів

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів **55**

Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали **40**

Усього за самостійну роботу **5**

Усього за дисципліну **100**

ЛЕКЦІЙНІ/ПРАКТИЧНІ/СЕМІНАРСЬКІ/ЗАНЯТТЯ/ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ**Змістовий модуль 1. Безпека праці в сільськогосподарській галузі****Тема 1. Безпека праці в сільськогосподарській галузі**

Результати навчання: РН-1	Кількість годин: 2	Література: 1, 2, 14	Лінк на MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574
Опис теми	Стан охорони праці в АПК. Законодавче та нормативно-правове забезпечення охорони праці в сільськогосподарській галузі. Особливості виробництва в сільськогосподарській галузі. Організація охорони праці на суб'єктах сільськогосподарської галузі. Охорона праці сезонних працівників.		

Тема 2. Безпека та гігієна праці в сільськогосподарській галузі

Результати навчання: РН-1; РН-4	Кількість годин: 2	Література: 1, 3, 10, 11, 14, 15	Лінк на MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574
Опис теми	Стан умов праці в АПК. Аналіз умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Види подій нещасних випадків, професійні та виробничі захворювання працівників АПК. Гігієна праці за різних видів виробництв в сільськогосподарській галузі. Профілактичні заходи щодо поліпшення стану виробничого середовища, зменшення важкості та напруженості праці.		

Тема 3. Безпека праці за різних видів робіт в сільськогосподарській галузі

Результати навчання: РН-2; РН-4	Кількість годин: 4	Література: 3, 5, 6, 9	Лінк на MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574
Опис теми	Безпека праці за різних видів робіт в сільськогосподарській галузі. Безпека праці під час технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання сільськогосподарського виробництва.		

Тема 4. Безпека праці при роботі з пестицидами та агрохімікатами

Результати навчання: РН-3	Кількість годин: 2	Література: 7, 8, 12, 13, 16	Лінк на MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574
Опис теми	Закон України про пестициди і агрохімікати. Гігієнічна класифікація пестицидів за ступенем небезпечності. Вимоги до територій, будівель, технологічного обладнання складів пестицидів і агрохімікатів. Вимоги безпеки при зберіганні, транспортуванні, використанні пестицидів і агрохімікатів.		

Тема 5. Безпека праці при виробництві на закритому ґрунті

Результати навчання: РН-2-4	Кількість годин: 2	Література: 3, 5, 6	Лінк на MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574
Опис теми	Умови праці в теплицях. Виробничі фактори технологічних процесів при роботах в теплицях. Засоби та заходи забезпечення безпеки праці при роботах на закритому ґрунті.		

Тема 6. Електробезпека об'єктів сільськогосподарської галузі

Результати навчання: РН-2-4	Кількість годин: 2	Література: 3-5	Лінк на MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574
Опис теми	Класифікація електротехнічного обладнання за функціональним призначенням. Електротравматизм у сільському господарстві. Особливості вимог безпеки праці в електромеханізованому тваринництві. Контроль технічного стану енергетичного обладнання. Організація технічного обслуговування та ремонту енергетичного обладнання. Захист від статичної електрики.		

Тема 7. Пожежна безпека об'єктів сільськогосподарської галузі

Результати навчання:	Кількість годин: 2	Література: 3, 12, 16	Лінк на MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574
----------------------	--------------------	-----------------------	--

PH-5			
Опис теми	Причини виникнення пожеж на об'єктах сільського господарства. Забезпечення пожежної безпеки в рослинництві та тваринництві. Пожежна профілактика на об'єктах сільського господарства.		

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Вивчення навчальної дисципліни та її складових спрямоване на формування наступних соціальних навичок (soft skills):
 взаємодія з людьми та вміння працювати в команді;
 оцінювати ризики та приймати рішення;
 уміння управляти людьми та управлінські якості;
 формування власної думки та прийняття рішень.

Порядок та критерії оцінювання

Обов'язковими видами завдань є: практичні заняття, самостійна робота, поточні контрольні модулі (№№1, 2) за змістом лекційного курсу.
 Формами контролю є: звіти з практичних завдань, поточні контрольні модулі.

Шкала оцінювання досягнень студента:

Вид заняття	Бали
1. Поточна складова оцінювання	
1.1. Практичні заняття	
1.1.1. Практичне заняття 1. Визначення шкідливих і небезпечних факторів технологічних процесів у сільськогосподарській галузі	10
1.1.2. Практичне заняття 2. Оцінка заходів з безпеки праці основних видів робіт у сільськогосподарській галузі	15
1.1.3. Практичне заняття 3. Класифікація пестицидів за ступенем небезпечності	10
1.1.4. Практичне заняття 4. Порядок забезпечення працівників сільськогосподарської галузі ЗІЗ за основних видів робіт	10
1.1.5. Практичне заняття 5. Визначення показників пожежної безпеки складів пестицидів і агрохімікатів	10
1.2. Самостійна робота	5
Всього поточної складової оцінювання:	60
2. Підсумкова складова оцінювання	
2.1. Модульний контроль №1	20
2.2. Модульний контроль №2	20
Всього підсумкової складової оцінювання:	40
Разом:	100

Критерії оцінювання практичних завдань (% від кількості балів, якими оцінюється кожне практичне завдання):
 0% – завдання не виконано;
 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки

методичного або розрахункового характеру;
60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Умови отримання додаткових балів:

участь у кафедральних наукових конференціях (доповідь за тематикою навчальної дисципліни) – 10 балів;

участь у Всеукраїнській науковій конференції (тези за тематикою навчальної дисципліни) – 15 балів;

участь у конкурсі студентських наукових робіт (наукова робота за тематикою навчальної дисципліни) – 20 балів;

індивідуальна (науково-дослідницька) робота з тематики навчальної дисципліни, яка не увійшла в матеріал лекцій (звіт про роботу) – 15 балів.

Модульний та поточний контроль проводиться відповідно до «Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» URL:

<https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty> або URL: <https://cutt.ly/ggeLrp6>

Кількість питань у поточному модульному контролі – 30, з них: першого рівня складності – 20; другого – 8; третього – 2. Бали за кожне питання першого рівня складності становить 0,6; другого – 0,75; третього – 1.

Звернення та вирішення конфліктних ситуацій щодо оцінювання здобутків, які передбачені під час вивчення навчальної дисципліни здійснюється на підставі «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Національному університеті водного господарства та природокористування», «Порядок звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Національному університеті водного господарства та природокористування» URL: <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач вищої освіти може приймати участь у роботі наукових гуртків кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, студентських наукових конференціях, конкурсі студентських наукових робіт за тематикою навчальної дисципліни.

Інформаційні ресурси

Основа

1. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668.

2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-082. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page> (дата звернення: 03.09.2022).

3. Охорона праці в галузях сільського господарства: Навч. Посіб. / І.П. Осадчук, М.М.

Сакун, П.І. Осадчук, Т.В. Столярова: Одеськ. держ. аграр. ун. / Каф. безпеки. Одеса: «Видавництво Барбашин», 2007. 480 с.

4. Лут М.Т., Мірошник О.В., Трунова І.М. Основи технічної експлуатації енергетичного обладнання АПК.: Підручник для студентів ВНЗ. Харків: Факт, 2008. 438 с.

5. Войналович О.В., Білько Т.О. Безпека виробничих процесів : Навч. Посіб. К.: НУБіП України, 2009. 100 с.

6. Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві : наказ Мінсоцполітики України від 29.08.2018 № 1240. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-18#Text> (дата звернення: 03.09.2022).

7. Про пестициди і агрохімікати : Закон України від 02.03.1995 № 86/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 03.09.2022).

8. ДСП 8.8.1.2.002-98. Гігієнічна класифікація пестицидів за ступенем небезпечності : постанова МОЗ України від 28.08.1998 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va002282-98#Text> (дата звернення: 03.09.2022).

9. НПАОП 01.41-1.01-01. Правила охорони праці під час технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання сільськогосподарського виробництва : наказ Держнаглядохоронпраці від 30.11.2001 № 512.

Допоміжна

10. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» : наказ Міністерство охорони здоров'я України від 08.04.2014 р. № 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14> (дата звернення: 03.09.2022).

11. . ДСН 3.3.6.042-99. Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. [Чинний від 1999-12-01]. Вид. офіц. Київ : МОЗ України ГСЕУ, 1999. 12 с.

12. ВНТП-АПК-15.07 Підприємства, будинки та споруди для зберігання мінеральних добрив та засобів захисту рослин. [На заміну ВНТП-СГП-46-15.96. Чинний від 2007-08-01]. Вид. офіц. К.: Міністерство аграрної політики України, 2007. 66 с.

13. ДБН В.2.2-7-98. Будинки і споруди. Будівлі і споруди для зберігання мінеральних добрив та засобів захисту рослин. [На заміну СНіП II-108-78. Чинний від 1998-07-01]. Вид. офіц. К.: Держбуд України, 1998. 34 с.

14. Шаталов О.С. Особливості травматизму та охорони праці працівників сільського господарства. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Рівне: НУВГП, 2015. Вип. 4(68). С. 396-406.

15. Шаталов О.С., Кусковець С.Л. Методологічні основи оцінки соціальних наслідків смертельного виробничого травматизму. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Рівне: НУВГП, 2019. Вип. 2(86). С. 166-175.

16. Технологія неорганічних речовин. Частина 3. Мінеральні добрива : навчальний посібник / М. Д. Волошин, Я. М. Черненко, А. В. Іванченко, М. А. Олійник. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016. 354 с.

Інформаційні ресурси

17. Наукова бібліотека НУВГП. URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

18. Державна служба з надзвичайних ситуацій: веб-сайт. URL: <http://www.dsns.gov.ua> (дата звернення: 23.08.2022).

19. Державна служба України з питань праці : веб-сайт. URL: <http://dsp.gov.ua/> (дата звернення: 23.08.2022).

20. International Organization for Standardization : веб-сайт. URL: <https://www.iso.org/store.html> (дата звернення: 23.08.2022).

Дедлайни та перекладання

Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни

<p>Відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574 за календарем та відповідно до «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» URL: https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti</p>
<p>Неформальна та інформальна освіта</p>
<p>«Положення про формальну та інформальну освіту в НУВГП» URL: https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti</p>
<p>Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання</p>
<p>До викладання окремих тем навчальної дисципліни запрошуються професіонали ТОВ «Рівненський експертно-технічний центр» та інших профільних організацій та установ.</p>
<p>Правила академічної доброчесності</p>
<p>Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні дотримуватись «Кодексу честі студентів» URL: https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti</p>
<p>Вимоги до відвідування</p>
<p>«Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» URL: https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti «Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі» URL: https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti</p>
<p>Оновлення</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни переглядається один раз на рік на підставі: результатів анкетування здобувачів після закінчення вивчення дисципліни; перегляду освітньо-професійної програми та внесенням змін в компетентності та програмні результати навчання, що стосуються цієї дисципліни; набрання чинності нових чи переглянутих законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці. Оновлення дисципліни у 2022 р. не проводилось.</p>
<p>Академічна мобільність. Інтернаціоналізація</p>

Визнання результатів навчання здійснюється у ННІ будівництва та архітектури в 10-денний термін з дати подачі заяви Учасника після завершення програми академічної мобільності та повернення до НУВГП. Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування наведений за посиланням URL: <https://cutt.ly/vmLkl6R>
Міжнародні інформаційні ресурси: <https://www.iso.org/standards-catalogue/browse-by-ics.html>

Лектор

Шаталов О.С., канд. с.-г. наук, доцент